

Esitys investointisuunnitelmaksi vuosille 2023–2027

268/02.01.01/2022

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 08.09.2022 § 35

Lisätiedot Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi puh. 050 511 8342

Päätösehdotus va. Pelastusjohtaja:

Lautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että vuoden 2023 investointiohjelmassa toteutetaan seuraavat pelastuslaitoksen investoinnit:

1. Kalusto- ja laitehankinnat:

- Yhden sammutusauton hankinta,
- Pelastuskalustoa (maastopelastaminen)
- Kuuden ambulanssin hankinnat,
- Pekkalan ja Outokummun pelastusasemien kalustaminen.

2. Sitoudutaan seuraaviin investointeja vastaaviin vuokrasopimuksiin:

- Pekkalan pelastusaseman rakentaminen/vuokraaminen ja
- Outokummun pelastusaseman rakentaminen/vuokraaminen

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisena.

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta pyytää aluehallitusta huomioimaan, että pelastuslaitokselle esitetty investointiraami on riittämätön. Kaluston korjausvelka tulee lisääntymään investointien suunnitelmakaudella 2023-2027 huolestuttavan suurelle tasolle.

Selostus Hyvinvointialueilla on velvollisuus laatia investointisuunnitelma kalenterivuositain sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön ja valtiovarainministeriön hyväksyttäväksi.

Investointi voi olla maa-alueen, rakennuksen, koneiden ja laitteiden hankinta tai niiden perusparantaminen. Investointi voi olla myös muu pitkävaikutteinen meno kuten tietojärjestelmän tai osakkeiden hankinta tai osallistuminen toisen yhteisön investoinnin rahoittamiseen, silloin kun osallistumisesta on hyötyä myös hyvinvointialueen toiminnassa. Lisäksi hyvinvointialueen tulee investointisuunnitelmassa esittää tiedot investointeja vastaavista vuokra- ja leasingsopimuksista, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina. Lainanottovaltuutta koskevaa sääntelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2023 investointisuunnitelmaan. Ennen vuotta 2023 käynnistetyt hankkeet ja vuonna 2023 jatkuvat hankkeet rinnastetaan vuoden 2023 käynnistettäviin hankkeisiin. Aluevaltuusto lähettää Investointiohjelman ministeriöiden vahvistettavaksi 1.10.2022.

Investointeja rajoittaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle vahvistettu 93,27 milj. euron lainanottovaltuutus. Hyvinvointialueella on käytettävissään vuoden 2023 toimitila- ja kalustoinvestointeihin sekä pitkävaikutteisten vuokra- ja leasingsopimusten solmimiseen noin 93,27 miljoonan euron valtuudet.

Pelastuslaitoksen vuoden 2023 investointiraamin suuruudeksi on esitetty yhteensä 1,22 milj.euroa. Ehdotetun investointiraamin mukaisesti pelastuslaitoksella on käytettävissään vuonna 2023 pelastustoimen ja ensihoidon laite- ja kalustoinvestointeihin yhteensä 1,22 miljoonaa euroa.

Lisäksi investointiohjelmaan sisältyvät Pekkalan pelastusaseman rakentaminen vuosille 2022-2023 ja Outokummun pelastusaseman rakentaminen vuosille 2023-2024. Pelastusasemien ensikertaiseen kalustamiseen varataan kalustoinvestoinneista yhteensä 100.000 euron määräraha. Pelastusasemien vuokrasopimuksia esitetään solmittavaksi 10 vuoden määräajaksi, jolloin sopimuksien arvoksi muodostuisi yhteensä 2,45 milj. euroa.

Vuosien 2024-2027 investointivaran määrää hyvinvointialueen vuosikatteen perusteella myönnettävät vuosikohtaiset lainanottovaltuudet. Alustavien laskelmien mukaan vuosina 2024-2025 olisi mahdollista toteuttaa vain välttämättömät investoinnit, esim. laiterikot. Vuoden 2024 ja 2025 investointivaran tulee määrittämään se, että saadaanko tulorahoituksella tai käyttömenoja karsimalla parannettua riittävästi vuosikatetta. Investointisuunnitelman mukaisesti vuosille 2025-2027 olisi käytettävissä pelastuslaitoksen kalusto- ja laiteinvestointeihin vuosittain noin 1,0 milj.euroa. Lisäksi investointiohjelmassa varaudutaan kahden paloasemahankkeen aloittamiseen vuosina 2026 ja 2027.

Pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden palvelutasopäätöksien mukaisen toimintavalmiuden ylläpitäminen nykyisellä tasolla vaatisi, että kaluston ja laiteiden korvausinvestointeihin käytettäisiin vuosittain 1,5 milj. euroa. Investointeihin käytettävän rahoituksen vähenemisen lisäksi tilannetta vaikeuttaa inflaatiosta johtuva nopea hintojen nouseminen.

Pelastuslaitoksella on jatkuvassa lähtövalmiudessa 36 ensilähdön raskasta pelastusajoneuvoa ja 23 ambulanssia. Vuosittain tulisi pystyä hankkimaan 1-2 raskasta pelastusajoneuvoa ja seitsemän ambulanssia, että kalustollinen toimintavalmius säilyisi nykyisellä tasolla. Lisäksi tarvitaan uusia liikennepelastamiseen, luonnononnettomuuksien ja häiriötilanteiden hoitamiseen tarvittavaa erikoiskalustoa. Ambulanssien hoitovälineistölle on valmistajan toimesta asetettu 10-12 vuoden toimivuustakuut, jonka jälkeen joudutaan uusimaan mm. sydänpotilaiden valvonnassa ja hoidossa tarvittavia laitteistoja.

Toimiala on luonteeltaan lähipalvelua, jossa kiireellinen apu viedään kohteeseen asiakkaan luokse. Toimintamalli poikkeaa muista hyvinvointialueen asiakaspalvelumalleista, joissa asioidaan pääsääntöisesti jossain toimipisteessä. Laaja pelastusasemaverkosto ja nopea toimintavalmius edellyttävät huomattavan määrän ajoneuvoja, maasto- ja

vesipelastamiseen soveltuvaa kalustoa sekä ensihoitovälineistöä. Myöskin pelastuslaitoksen lakisääteisenä tehtävänä on ylläpitää laajaa väestönvaroitussuojelujärjestelmää ja riittävää johtamisvalmiutta häiriötilanteiden, suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varalle. Rahoituksen pieneneminen vaikuttaa alentavasti pelastuslaitoksen toimintakykyyn poikkeusoloissa ja väestönsuojelutilanteissa sekä pelastuslaitoksen toiminnan jatkuvuuden varmistamisessa.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen muuttuminen edellyttää, että pelastuslaitoksen on panostettava suorituskyvyn ja jatkuvuuden hallinnan ylläpitämiseen, kuten erilaisten varajärjestelmien ja kriittisen materiaalien hankintoihin. Väestönsuojelutilanne edellyttää, että ylläpidetään koko maakunnan kattavaa väestönvaroitussuojelujärjestelmää sekä pystytään varustamaan ja kouluttamaan väestönsuojelutehtäviin varattu reservihenkilöstö.

Vuosittaisen investointitason laskeminen noin miljoonaan euroon nostaa suunnitelmakaudella pelastustoimen ensilähdön kaluston keski-ikää noin kahdella vuodella. Suunnitelmakauden lopulla ensilähdön raskaan autokaluston keski-ikä on 20 vuotta. Esitetty investointiraami ei myöskään mahdollista öljyntorjuntasuunnitelman mukaisten alushankkeiden toteuttamista. Lisäksi nykyisen palvelutasopäätöksen mukaista väestönvaroitussuojelujärjestelmää ei kyetä ylläpitämään nykyisessä laajuudessa.

Hankintojen vähentäminen tulee nostamaan ambulanssien keskimääräisen käyttökriteerin 550.000 km - 600.000 km tai kuuteen vuoteen, ennen kuin ne siirretään vara-autoiksi tai poistetaan käytöstä. Nykyisin ensimmäisen lähdön ambulanssien käyttöikä on 360.000 km tai neljä vuotta. Lisäksi rahoitus ei mahdollista riittävää hoitovälineistön uusintaa.

Investointiraamin mukaisesti vuodelle 2023 esitetään toteutettavaksi seuraavat kalusto- ja laitehankinnat:

1. Sammutusauton hankinta	365.000 euroa
2. Pelastuskalustoa	35.000 euroa
3. Kuuden ambulanssin hankinta	720.000 euroa
4. Pekkalan ja Outokummun pelastusasemien kalustaminen	<u>100.000 euroa</u>
YHTEENSÄ	1.220.000 euroa

Investointeja vastaavat sopimukset:

1. Pekkalan pelastusaseman rakentaminen/ 10 vuoden määräaikainen vuokrasopimus
2. Outokummun pelastusaseman rakentaminen/ 10 vuoden määräaikainen vuokrasopimus